

**UCHWAŁA NR XXI/160/08
RADY GMINY DĄBRÓWNO
z dnia 10 października 2008 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z 8 marca o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) w związku z art. 17 ust. 1 pkt. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – tekst jednolity (Dz. U. Nr 115 poz. 728 z dnia 17.06. 2008 r.) **RADA GMINY DĄBRÓWNO** uchwała, co następuje :

§ 1

Przyjąć Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dąbrówno

§3

Uchwała podlega ogłoszeniu przez rozplakatowanie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA RADY GMINY

Jacek Norman

Załącznik
do Uchwały Nr Rady Gminy
Dąbrówno
z dnia 10 października 2008r.

Urząd Gminy Dąbrówno

*GMINNY SYSTEM PROFILAKTYKI
I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ
NA LATA 2008-2017*

Wstęp

Właściwe wychowanie i porządna opieka nad dzieckiem to silna podstawa dla jego przyszłego znaczenia w społeczeństwie. Może to się odbywać tylko w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, jako pierwszej komórce społecznej, z którą styka się młody człowiek. Z tą grupą szczególnie mocno identyfikują się dzieci. Jest pierwszym naturalnym środowiskiem wychowawczym. To właśnie w niej tworzą się określone normy regulujące zachowanie jej członków. O wartości rodziny jako środowiska wychowawczego decyduje jej jakość obejmująca wszystko to, co składa się na codzienne życie jej członków.

Proces kształtowania osobowości oraz przekazywania systemu uniwersalnych wartości jest procesem trudnym, ale absolutnie koniecznym. W dzisiejszych czasach można zaobserwować różne modele rodzinne, także te, które nie są wolne od wypaczeń i braków. Istnieją różne zagrożenia, które mogą rzutować na proces wychowania dziecka. Dezorganizują one rodzinę. Młody i chłonny organizm szybko się uczy. Dziecko jest dobrym obserwatorem i naśladowcą. Jeśli istnieją w rodzinie problemy o zbyt ostrym oddziaływaniu, może to źle wpłynąć na ukształtowanie świadomości małego potomka. Jego adaptacyjny proces, przygotowujący go do życia w społeczeństwie, będzie zaburzony dzięki niewydolnej wychowawczo rodzinie. Przyczynami takiej sytuacji mogą być: alkoholizm, narkomania, zła sytuacja bytowa lub zdrowotna rodziny, brak należytego przygotowania rodziców do ich ról i wszelkie inne czynniki stojące na drodze bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego.

Za przyczyną tych negatywnych aspektów funkcjonowania rodziny dochodzi do patologii społecznych, które mogą powodować m.in. umieszczanie dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych. Należy wyjść naprzeciw temu problemowi i podjąć jak najszybsze działania zaradcze.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny.

Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

Rodzina, w pierwszej kolejności, powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swymi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymuluje aktywność własną, wyzwala potencjał i pozwala na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc, w założeniach, ma prowadzić do sytuacji, w której rodziny zaczną samoistnie przezwyciężać problemy, działając skutecznie przy udziale własnych

środków, a także zasobów, jakie gwarantuje środowisko.

Mając na względzie poprawę funkcjonowania rodziny opracowano Gminny System Profilaktyki i Opieki nad Dzieckiem i Rodziną, który określa specyfikę zadań oraz sposób, w jaki mają zostać zrealizowane – jest to zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym art. 17 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej – jednolity tekst (Dz.U. Nr 115, poz.728 z dnia 17.06.2008 r.)

Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych.

Zadanie to winno być realizowane przede wszystkim przez :

- Wzmocnienie i wyzwalamie zasobów tkwiących w rodzinach;
- Wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo – wychowawczych;
- Poprawę bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
- Poprawę jakości życia rodzin zagrożonych ubóstwem i innymi problemami społecznymi;
- Zapewnienie równego i sprawiedliwego dostępu do socjalnej, oświatowej i kulturalnej infrastruktury Gminy.

1. ZASADY OGÓLNE SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

1. Podmiotowość rodziny, ochrona praw rodziny i dziecka;
2. Pierwszeństwo prawa dziecka do życia w zdrowej rodzinie;
3. Kompleksowość działań podmiotów publicznych i niepublicznych w działaniach na rzecz rodzin;
4. Pierwszeństwo dziecka do ochrony i praw – zwłaszcza niepełnosprawnego oraz zagrożonego ubóstwem, deprawacją, degradacją i marginalizacją społeczną;
5. Edukacja podstawowym warunkiem rozwoju jednostkowego i zbiorowego – priorytet dla rozwoju indywidualnego potencjału i zdolności każdego dziecka;
6. Profilaktyka przed interwencją w rozwiązywaniu problemów rodziny i młodego pokolenia;
7. Preferowanie / promocja rozwiązań systemowych w pracy z dziećmi i młodzieżą, opartych na subsydiarności, elastyczności, kompleksowości, efektywności, ciągłości i różnorodności form działania;
8. Wspieranie rodziny w realizacji jej funkcji wychowawczych, opiekuńczych i socjalnych.

2. GŁÓWNE CELE SYSTEMU

1. Poprawa jakości życia, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego rodzin;
2. Przeciwdziałanie stanom grożącym degradacją społeczną, bezradnością społeczną;
3. Kompensowanie deficytów zdrowotnych, edukacyjnych, wychowawczych, społecznych i materialnych rodzin i dzieci;
4. Promowanie zdrowego stylu życia;
5. Integracja podmiotów stanowiących bezpośrednie otoczenie wychowawcze dziecka oraz prewencja, redukcja, likwidacja czynników dezorganizujących środowisko wychowawcze dzieci i młodzieży;
6. Rozwijanie środowiska społecznego sprzyjającego wyzwaniu potencjału intelektualnego, twórczego, organizacyjnego i społecznego ludzi młodych;
7. Ochrona dzieci i młodzieży przed porzuceniem, zaniedbaniem, przemocą, uzależnieniami, deprawacją, wykołajaniem oraz przestępczością.

3. PRIORYTETY GMINNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

1. Eliminowanie czynników sprzyjających wykluczeniu rodzin;
2. Rozwój programów ochrony zdrowia dzieci i młodzieży ;
3. Tworzenie infrastruktury instytucjonalno – organizacyjnej i finansowej wspomagającej programy integracji międzypokoleniowej, włączenie w życie społeczności dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ludzi młodych z deficytami edukacyjno-wychowawczymi i nieprzystosowanymi społecznie;
4. Tworzenie zintegrowanych programów przeciwdziałania przemocy, deprivacji, wykołajenia i przestępczości młodego pokolenia.

4. OBSZAR GMINNEGO SYSTEMU PROFILAKTYKI I OPIEKI NAD DZIECKIEM I RODZINĄ

4.1. FUNKCJONOWANIE RODZINY

CELE OPERACYJNE

1. pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji (praca z rodziną);

2. wspieranie i usprawnianie systemu wsparcia rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego;
3. współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką nad rodziną oraz przemocą w rodzinie;
4. wzmacnianie potencjału rozwojowego rodziny;
5. wspieranie rodziców w ich funkcjach opiekuńczo – wychowawczych.

ZADANIA DO REALIZACJI

1. zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym czasowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej w sytuacjach kryzysowych ;
2. warunkowanie pomocy przez zawieranie kontraktów;
3. udostępnienie osobom i rodzinom bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego;
4. zorganizowanie wsparcia dla ofiar przemocy;
5. prowadzenie i rozwijanie świetlic socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych;
6. dofinansowanie dożywiania dzieci w stołówkach szkolnych;
7. rozwój i realizacja oferty imprez sportowo – rekreacyjnych dla dzieci z rodzin patologicznych;
8. budowanie sieci współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi, działającymi na rzecz ofiar przemocy i wsparcia rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
9. opracowanie raportu na temat warunków życia rodzin oraz dzieci i młodzieży;
10. inicjowanie programów służących rozwojowi młodego pokolenia i rodziny, wzmocnieniu czynników zapobiegających dezorganizacji życia rodzinnego;
11. rozbudowa zaplecza usługowego wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań;
12. rozwijanie lokalnej infrastruktury informacyjnej, edukacyjnej, terapeutycznej wspomagającej rodzinę w rozumieniu i rozwiązywaniu problemów społecznych;
13. organizowanie na terenie placówek oświatowych zajęć informacyjno-warsztatowych rozbudowujących wiedzę rodziców na temat rozwoju dzieci i młodzieży;
14. włączenie rodziców w proces dydaktyczno – wychowawczy dzieci.
15. rozwijanie form opieki krótkoterminowej;
16. rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin w kryzysie;
17. budowanie systemu wsparcia dla rodzin i edukacji dla rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą;
18. budowanie poradnictwa i edukacji dla rodziców służących rozpoznawaniu zagrożeń i uzależnień dzieci i młodzieży.

REALIZATORZY

1. Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. placówki oświatowe,
3. Samorząd lokalny
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
5. organizacje pozarządowe,
6. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
7. Punkt Konsultacyjno Informacyjny Dla Osób Uzależnionych od Alkoholu i Ich Rodzin,
8. Kościół,
9. Policja.

4.2. SYTUACJA MATERIALNA RODZINY

CELE OPERACYJNE:

1. poprawa standardu i jakości życia rodzin umożliwiających realizowanie funkcji i zadań służących rozwojowi oraz osiągnięciu samodzielności, zaradności, niezależności i odpowiedzialności jej członków;
2. wspieranie rodzin zagrożonych ubóstwem.

ZADANIA DO REALIZACJI:

1. diagnoza i monitoring warunków i jakości życia rodziny;
2. rozbudowa zintegrowanego systemu chroniącego rodzinę przed utratą bezpieczeństwa socjalnego (wsparcie dla rodzin z osobą długotrwale bezrobotną);
3. rozwój zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin z niepełnosprawnymi członkami rodziny lub osobami starszymi;
4. dostarczenie usług i świadczeń pomocy społecznej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych;
5. zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich posiłków w szkole, wyposażenia w podręczniki i przybory szkolne, wypoczynku w czasie ferii letnich i zimowych.

REALIZATORZY

1. Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. placówki oświatowe,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Samorząd lokalny,
5. organizacje pozarządowe,
6. Kościół.

4.3. EDUKACJA

CELE OPERACYJNE:

1. wzbogacenie standardowej oferty dydaktycznej;
2. promocja i wspieranie uczniów uzdolnionych;

ZADANIA DO REALIZACJI:

1. włączanie w proces dydaktyczny programów otwierających świadomość młodego pokolenia na problemy osób starszych i ludzi niepełnosprawnych oraz zagrożenia cywilizacyjne i zachowania prowadzące do utraty bezpieczeństwa fizycznego, zdrowotnego i socjalnego;
2. wspieranie zajęć służących budowaniu postaw sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych oraz przedsiębiorczości młodego pokolenia;
3. szkoła jako placówka integrująca wiedzę z różnych dziedzin; służąca wszechstronnemu rozwojowi indywidualnemu, ucząca krytycyzmu oraz angażująca i przygotowująca uczniów do rozwiązywania problemów jednostki, rodziny i społeczności;
4. wypracowanie procedury efektywnej selekcji, wyróżniania, nagradzania i monitoringu rozwoju młodzieży uzdolnionej.

REALIZATORZY:

1. placówki oświatowe,
2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Samorząd lokalny.

4.4. WYCHOWANIE

CELE OPERACYJNE:

1. wsparcie systemu norm i wartości społecznych gwarantujących prawidłowy przebieg procesu wychowania;
2. ochrona dzieci i młodzieży przed nieprzystosowaniem społecznym, marginalizacją i społecznym wykluczeniem

ZADANIA DO REALIZACJI:

1. kontynuowanie, wzbogacenie istniejących programów, profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży;
2. inicjowanie programów wyłaniania liderów młodzieżowych w różnych sferach życia publicznego;
3. wspieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności

- sprzyjających uwrażliwieniu młodzieży na potrzeby innych ludzi i budowaniu postaw prospołecznych oraz podejmowaniu działań na rzecz środowiska lokalnego i szerszych zbiorowości;
4. inicjowanie programów informujących o źródłach zagrożeń cywilizacyjnych i kulturowych, metodach i technikach budowania odporności na manipulację medialną, grupową, ekonomiczną, sposobach prewencji i radzenia sobie w sytuacjach trudnych;

REALIZATORZY:

1. placówki oświatowe,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

4.5. SPORT, REKREACJA I WYPOCZYNEK

CELE OPERACYJNE:

1. rozbudowa warunków służących aktywności sportowej i rekreacyjnej młodego pokolenia oraz uczestnictwo dzieci i młodzieży w zajęciach sportowo- rekreacyjnych;
2. promocja form spędzania czasu wolnego przez młodzież, sprzyjających rozwojowi zainteresowań i przeciwdziałaniu nudzie.

ZADANIA DO RELIZACJI:

1. współpraca z klubami sportowymi;
2. wspieranie plenerowych imprez sportowych, rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży;
3. wyrównywanie dysproporcji w dostępie dzieci i młodzieży do oferty sportowej, rekreacyjnej turystycznej;
4. wspieranie zajęć rekreacyjnych i sportowo-rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych;
5. wspieranie różnych form turystyki krajowej;
6. realizacja projektów służących zdrowemu stylowi życia, przeciwdziałanie uzależnieniom i biernym formom spędzania czasu wolnego;
7. poszerzenie oferty zajęć pozalekcyjnych;
8. w okresie wakacyjnym zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży;

REALIZATORZY:

1. placówki oświatowe,
2. Gminny Ośrodek Kultury,
3. Gminna Komisja Problemów Alkoholowych,
4. Samorząd lokalny,

5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
6. organizacje pozarządowe,
7. kluby sportowe.

4.6. ZDROWIE I SPRAWNOŚĆ

CELE OPERACYJNE:

1. kompensowanie deficytów zdrowotnych oraz świadczeń i usług z zakresu promocji zdrowia i zadań ze sfery zdrowia publicznego (poza pakietem ubezpieczenia zdrowotnego).

ZADANIA DO REALIZACJI:

1. wspieranie cyklicznych badań stanu zdrowia i sprawności młodego pokolenia;
2. realizacja ochrony zdrowia z zakresu zdrowia publicznego (higiena, szczepienia ochronne itp.);
3. realizacja programów profilaktycznych i prozdrowotnych w szkole – wady postawy, wzroku, uzależnień i prawidłowego żywienia;
4. realizacja programów propagujących zasady bezpiecznego zachowania na drodze, ulicy, w domu, w czasie zabawy, na wakacjach, w kontaktach z innymi ludźmi.

REALIZATORZY:

1. NZOZ ESKULAP,
2. samorząd lokalny,
3. placówki oświatowe,
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

4.7. BEZPIECZEŃSTWO – PATOLOGIE

CELE OPERACYJNE:

1. zwiększenie poczucia bezpieczeństwa i społecznej pewności siebie dzieci i młodzieży;
2. przeciwdziałanie przemocy wobec dzieci i młodzieży;
3. profilaktyka przestępczości dziecięcej i młodzieżowej.

ZADANIA DO REALIZACJI:

1. wspieranie programów ilustrujących zagrożenia współczesności i sposoby prewencji i radzenia sobie w trudnych sytuacjach, uczących odporności na manipulację medialną, grupową, ekonomiczną;
2. promocja programów profilaktyczno-edukacyjnych realizowanych z policją;

3. promocja programów edukacyjnych, profilaktycznych i terapeutycznych związanych z uzależnieniem, adresowanych do dzieci i młodzieży (nikotyna, alkohol, narkotyki);
4. szkolenia dla nauczycieli związane z uzależnieniami i przemocą;
5. kontrola zakazu dystrybucji papierosów, alkoholu dzieciom i młodzieży;
6. diagnoza skali zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży;
7. propagowanie programów przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i szkolnej w środowisku lokalnym;
8. promocja działalności programu NIEBIESKA LINIA ;
9. tworzenie programów integrujących i aktywizujących społeczność lokalną na rzecz przeciwdziałania dewiacjom i patologii wśród młodzieży i dzieci.

REALIZATORZY:

1. Samorząd lokalny,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
3. placówki oświatowe,
4. Pedagodzy szkolni,
5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
6. Policja

Schemat mechanizmów Gminnego Systemu Profilaktyki i Opieki nad Rodziną.

